

Fasit til 1. runde
for uttakning til den

40. internasjonale kjemiolympiaden
i Budapest, Ungarn, 12.-21. juli 2008

40th International
Chemistry Olympiad
2008 Budapest, Hungary

Oppgave 1

1 C	2 D	3 C	4 C	5 D
6 B	7 A	8 B	9 A	10 A
11 A	12 A	13 B	14 B	15 C
16 C	17 B	18 C	19 D	20 B

Oppgave 2

A.

- $\text{Ca}^{2+} + \text{C}_2\text{O}_4^{2-} \rightarrow \text{CaC}_2\text{O}_4 (\text{s})$
- Stabil fargeforandring fra lys rosa til mørk lilla
viser overskudd/ureagert kaliumpermanganat
- $5\text{C}_2\text{O}_4^{2-} + 2\text{MnO}_4^- + 16\text{H}^+ = 10\text{CO}_2(\text{g}) + 2\text{Mn}^{2+} + 8\text{H}_2\text{O}$
- 24,35 masse%
- $\text{Ag}^+ + \text{Cl}^- \rightarrow \text{AgCl}(\text{s})$
- 24,35 masse%

B.

- 1 mot høyre, 3 mot venstre, 2 og 4 ingen forandring
- 3 (likevektskonstanter er temperaturavhengige)
- $[\text{SO}_3] = 0,38 \text{ mol}/500\text{L}$
 $[\text{SO}_2] = (0,40 - 0,38) \text{ mol}/500\text{L}$
 $[\text{O}_2] = (0,65 - 0,5 \cdot 0,38) \text{ mol}/500\text{L}$
Innsatt gir dette $K = 3,9 \cdot 10^5$ *

* Regner man med partielle trykk og gasslikningen $pV=nRT$ får man tilsvarende :

$$p(\text{SO}_3) = 0,38 \cdot R \cdot T / V = 0,38 \cdot (0,04891) = 0,018585 \text{ atm}$$

$$p(\text{SO}_2) = 0,02 \cdot R \cdot T / V = 0,000978155 \text{ atm}$$

$$p(\text{O}_2) = 0,46 \cdot R \cdot T / V = 0,02249757 \text{ atm}$$

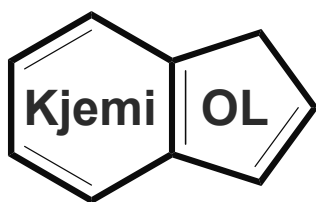
$$\text{Innsatt gir dette } K = 1,6 \cdot 10^4 \text{ atm}^{-1}$$

Oppgave 3

Prosess	pH øker	pH uendret	pH avtar
Natriumklorid løses i 2 M salpetersyre		X	
Fast magnesium løses i 0,1 M saltsyre	X		
Svoveldioksidgass løses i 0,1 M natriumhydroksid			X
2 M eddiksyre fortynnes	X		
6 M ammoniakk kokes			X
Ammoniumnitrat løses i 1 M ammoniakk			X
Sølv løses i 6 M salpetersyre	X		
Korken på en brusflaske tas av	X		

Hvilken løsning	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4
... er mest konsentrert			X	
... har minst tetthet	X			
... inneholder flest sulfationer				X
... inneholder 1,0 mol H ₂ SO ₄		X		

Fasit til 2. runde
for uttakning til den

40. internasjonale kjemiolympiaden
i Budapest, Ungarn, 12.-21. juli 2008

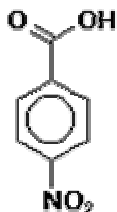
40th International
Chemistry Olympiad
2008 Budapest, Hungary

Oppgave 1

- 1) B 2) A 3) A 4) C 5) B
6) B 7) C 8) C 9) B 10) B

Oppgave 2

a) 4-nitro-benzosyre

- b) $(\text{NO}_2)\text{-C}_6\text{H}_4\text{-CO-NH-CH}_2\text{-CH}_2\text{-OH}$ (dvs $\text{NH-CH}_2\text{-CH}_2\text{-OH}$ erstatter OH i figur over)
c) $(\text{NO}_2)\text{-C}_6\text{H}_4\text{-CO-O-CH}_2\text{-CH}_2\text{-NH}_2$ (dvs $\text{O-CH}_2\text{-CH}_2\text{-NH}_2$ erstatter OH i figur over)
d) Ester (poeng om noen også nevner amin)
e) Kondensasjon

Oppgave 3

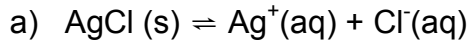
- a) $[:\text{N}=\text{C}=\text{Au}=\text{C}=\text{N}::]^-$ lineært
b) 13,22 gram
c) $\text{Au(s)} + 3\text{NO}_3^-(\text{aq}) + 4\text{Cl}^-(\text{aq}) + 6\text{H}^+(\text{aq}) \rightarrow$
 $\text{AuCl}_4^-(\text{aq}) + 3\text{NO}_2(\text{g}) + 3\text{H}_2\text{O}$
d) Oksidasjonsmiddel = NO_3^- ; Reduksjonsmiddel = Au

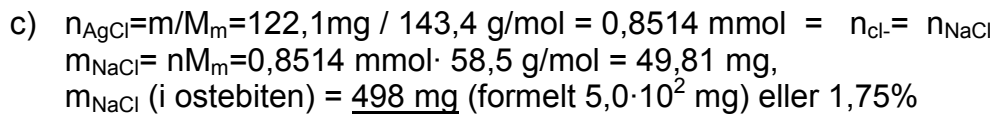
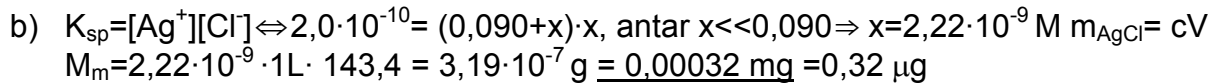
Oppgave 6

- a) Anode = oksidasjon = lav konsentrasjon
b) Lik konsentrasjon: = $(0,1+1,0 \text{ M})/2 = 0,55 \text{ M}$ (antatt likt volum)
c) Forholdet blir $4,6 \cdot 10^{-26}$, dvs: $[\text{Ag}^+]_{\text{Høy}} = 2,2 \cdot 10^{25} [\text{Ag}^+]_{\text{Lav}}$

Oppgave 7

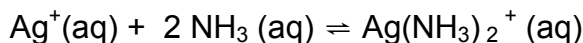
$$K_{\text{sp}} = [\text{Ag}^+][\text{Cl}^-] \rightleftharpoons 2,0 \cdot 10^{-10} = x^2 \Leftrightarrow x = 1,41 \cdot 10^{-5} \text{ M} \quad n = cV = 1,41 \cdot 10^{-5} \text{ mol}$$
$$m_{\text{AgCl}} = nM_m = 1,41 \cdot 10^{-5} \text{ mol} \cdot 143,4 \text{ g/mol} = 0,0020 \text{ g} = \underline{2,0 \text{ mg}}$$

- d) i) Vasking med vann gjøre at litt AgCl løses opp pga fortynningseffekten, og likevekten i a) forskyves litt mot høyre. Vi måler for lavt innhold av kloridioner, og dermed er den virkelige mengden NaCl i cheddar ost litt høyere enn den vi har beregnet.

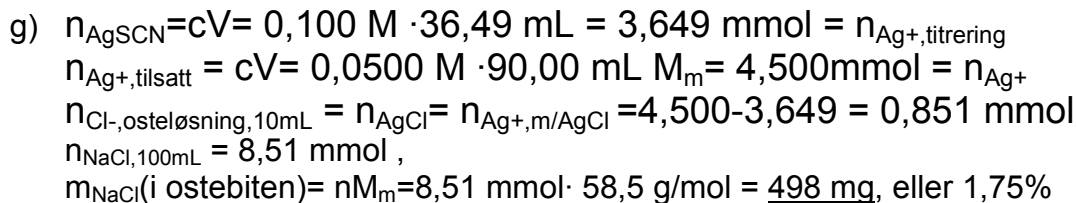
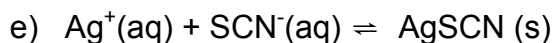
ii) Vi måler litt for lavt innhold av kloridioner som i i), men vasking med HCl gjør at meget lite sølvklorid løses opp i forhold til ved bruk av rent vann, se forskjellen på svaret i a) og b). Likevekten i a) forskyves kun svært svakt mot høyre fordi det allerede er mye kloridioner på høyre side av likevekten.

iii) Vasking med NH_3 vil være meget ugunstig fordi ammoniakk reagerer med sølvionene og danner et løselig kompleks:

Vi vil dermed veie en betydelig mindre mengde AgCl, og får dermed en betydelig lavere verdi for NaCl innholdet i ostebiten. Den virkelige mengden NaCl i cheddarosten er betydelig høyere enn den vi har beregnet.

Konklusjon: HCl-løsning benyttes til vasking.

- h) $K_{\text{sp}} = [\text{Ag}^+][\text{Cl}^-] = 2,0 \cdot 10^{-10}$, $K_{\text{sp}} = [\text{Ag}^+][\text{SCN}^-] = 2,0 \cdot 10^{-12}$, sølvtiocyanat er mindre løselig enn sølvklorid. Hva skjer dersom AgCl ikke fjernes før titrering med KSCN?: som normalt vil Ag^+ -ionene i løsningen felles som AgSCN inntil K_{sp} er overskredet og vi skulle egentlig få omslag, men da er $[\text{Ag}^+]$ for liten i forhold til K_{sp} for AgCl, og Ag^+ -ionene bundet som AgCl vil løse seg, og kan reagere med nye SCN^- -ioner, og først når disse også er "brukt opp" vil det bli overskudd av SCN^- -ionene som gir omslaget med Fe^{3+} og danner FeSCN^{2+} . Dermed kommer omslaget for sent, og vi bestemmer for høy verdi av sølvioner.